

Bilag 2.

Udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og ministerens svar.

Hvorledes vurderer arbejdsministeren betydningen af en lovændring i overensstemmelse med ændringsforslag nr. 18?

Arbejdsministerens svar:

Baggrunden for bestemmelsen i funktionærlovens § 18 er det forhold, at en arbejdsgiver ved en funktionærs fratrædelse ofte vil have en interesse i at hindre, at funktionæren selv optager konkurrerende virksomhed eller hos en anden arbejdsgiver udnytter sine erfaringer fra ansættelsen. Denne interesse har arbejdsgiveren i en række tilfælde sikret sig gennem en aftale med funktionæren i form af en konkurrenceklausul, der på funktionærområdet normalt vil gå ud på, at funktionæren i et vist tidsrum efter fratrædelsen og eventuelt inden for et vist geografisk område ikke må deltage i konkurrerende virksomhed, være sig for egen eller andres regning. Heroverfor står funktionærens interesse i frit at kunne vælge arbejdssted, eventuel overgang til selvstændig virksomhed, og da erfaringerne havde vist, at funktionærerne som den svagere part ved ansættelsen havde været tilbøjelige til at imødekomme arbejdsgivernes ønsker om vidtgående konkurrenceklausuler, er aftalefriheden på dette område til beskyttelse for funktionæren blevet reguleret af lovgivningsmagten, ikke blot ved aftalelovens almindelige regler herom, men også ved en særlig videregående bestemmelse i funktionærlovens § 18.

Formuleringen af funktionærlovens § 18, 1., 3. og 4. pkt., stammer fra funktionærloven i 1938 — da § 11 — og er ikke blevet ændret ved funktionærloven af 1948 eller ved de senere ændringer af denne lov, medens bestemmelsen i § 18, 2. pkt., blev indsat ved lovændringen i 1964.

Bestemmelsen i § 18, 1. pkt., fastslår, at de almindelige regler om konventionalbød og konkurrenceklausuler i aftalelovens §§ 36 og 38 også finder anvendelse i forholdet mellem arbejdsgiver og funktionær, d. v. s. at en sådan konkurrenceklausul ifølge aftalelovens § 38, stk. 1, ikke er bindende, for så vidt den med hensyn til tid, sted eller andre forhold går videre end påkrævet for at værne (arbejdsgiveren) imod konkurrence eller utilbørligt indskrænker den forpligtedes (funktionærens) adgang til erhverv.

Ved 1938-lovens § 11, 2. og 3. pkt. — nu § 18, 3. og 4. pkt. — blev der imidlertid for funktionærlovens område gjort den indskrænkning i aftalelovens almindelige regel vedrørende konkurrenceklausuler, at disse klausuler dog kun var gældende for funktionæren i 1 år fra fratrædelsesdagen, medmindre han modtager et i en skriftlig kontrakt fastsat rimeligt — og i kontrakten særskilt anført — vederlag for den derudover fastsatte indskrænkning i hans adgang til erhverv.

Det af den daværende regering fremsatte forslag til den nugældende bestemmelse i § 18, 2. pkt., (Folketingstidende 1963/64, Tillæg A, spalte 212) gik ud på, at konkurrenceklausuler alene skulle kunne indgås af en funktionær, der indtager en særlig betroet stilling. Til begrundelse herfor anførtes det i bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1963/64, Tillæg A, spalte 216), at de gældende regler om konkurrenceklausuler (d. v. s. de almindelige regler efter aftalelovens §§ 36 og 38) efter erfaringerne ikke havde ydet tilstrækkelig beskyttelse imod, at funktionærer havde påtaget sig vidtgående konkurrenceklausuler og i forbindelse dermed forpligtet sig til et erlægge en betydelig konventionalbød for overtræ-